

Nr 463.

Godkänd av första kammaren den 16 juni 1939.

Godkänd av andra kammaren den 16 juni 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående statsregleringen för budgetåret 1939/40.

(Statsutskottets memorial nr 263.)

Till KONUNGEN.

Driftbudgeten.**I. Inkomster.**

I propositionen nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1939/40 har Kungl. Maj:t, under återopande av det propositionen under rubrik »Inkomster å driftbudgeten» bifogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen, bland annat, att upptaga inkomsterna å driftbudgeten i riksstaten för budgetåret 1939/40 enligt en i statsrådsprotokollet intagen specifikation.

I en den 12 maj 1939 dagtecknad proposition, nr 305, har Kungl. Maj:t sedermera, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen, bland annat,

dels att i riksstaten för budgetåret 1939/40 beräkna dessa inkomstitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	kronor	330,000,000
Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	»	65,000,000
Automobilskattemedel:		
a. Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	kronor	37,000,000
b. Bensinskatt, <i>bevillning</i>	»	99,000,000
	»	136,000,000
Tullmedel, <i>bevillning</i>	»	190,000,000
Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i> ...	»	35,000,000
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	»	112,000,000
Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :		
β. Detaljhandelsbolag	»	25,000,000
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	»	115,000,000
Bidrag från folkpensioneringsfonden	»	56,000,000
Postverket, <i>bevillning</i>	»	16,000,000
Statens järnvägar	»	40,000,000
Luossavaara-Kiurunavaara aktiebolag	»	20,000,000;

dels ock att i nämnda riksstat under rubriken Statens utlåningsfonder upptaga en ny inkomstitel sålunda:

Statens lånefond för den mindre skeppsfarten kronor 100.

Egentliga statsinkomster.

1:o) **Skatter.** Vad angår de enligt Kungl. Maj:ts förslag bland egentliga statsinkomster under rubriken skatter upptagna inkomstitlarna, har riksdagen redan anmält sina beslut.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i enlighet med riksdagens i särskild skrivelse anmälda beslut rörande beräkningen av skatteinkomsterna, i riksstaten för budgetåret 1939/40 bland egentliga statsinkomster under rubriken skatter upptagit följande inkomstitlar sålunda:

	Kronor	Kronor
Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:		
Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	330,000,000	
Särskild skatt å förmögenhet, <i>bevillning</i>	29,000,000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt, <i>bevillning</i> ..	500,000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevillning</i>	300,000	
Stämpelmedel, <i>bevillning</i>	65,000,000	424,800,000
Automobilskattemedel:		
Fordonsskatt, <i>bevillning</i>	37,000,000	
Bensinskatt, <i>bevillning</i>	99,000,000	136,000,000
Tullar och acciser:		
Tullmedel, <i>bevillning</i>	190,000,000	
Accis å silke, <i>bevillning</i>	2,250,000	
Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	35,000,000	
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	112,000,000	
Brännvinstillverkningskatt, <i>bevillning</i>	20,000,000	
Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevillning</i> :		
Partihandelsbolag	24,000,000	
Detaljhandelsbolag	25,000,000	
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	115,000,000	
Maltskatt, <i>bevillning</i>	33,000,000	556,250,000
		Summa kronor 1,117,050,000.

2:o) **Uppbörd i statens verksamhet.** Inkomsterna under uppbörd i statens verksamhet har riksdagen ansett böra upptagas enligt statsverkspropositionen.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1939/40 under rubriken uppbörd i statens verksamhet upptagit följande inkomstitlar sålunda:

Vattendomstolsavgifter	kronor	40,000
Inkomster vid fångvården	»	525,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona	»	40,000
Inkomster vid sjökartverket	»	115,000
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet...	»	1,450,000
Bidrag till pensionsstyrelsen	»	35,000
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	»	175,000
Inkomster vid statens skyddshem	»	200,000
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	»	375,000
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	»	30,000
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	»	64,000
Inkomster vid statens sinnessjukhus	»	13,600,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	»	40,000
Inkomster vid statens epileptikeranstalt	»	250,000
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	»	15,000
Avgifter för besiktning av motorfordon	»	1,150,000
Avgifter för registrering av motorfordon	»	1,600,000
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet	»	19,000
Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	»	570,000
Avgifter för kontroll å handeln med skattefria sprit m. m...	»	41,000
Inkomst av myntning och justering	»	4,500,000
Kontrollstämpelmedel	»	500,000
Bidrag till bank- och fondinspektionen	»	125,000
Bidrag till sparbanksinspektionen	»	100,000
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	»	200,000
Inkomster vid tandläkarinstitutet	»	230,000
Inkomster vid karolinska sjukhuset	»	2,050,000
Inkomster vid serafimerlasarettet	»	1,900,000
Terminsavgifter från läroverken m. m.	»	1,275,000
Avgifter för granskning av biografbilder	»	175,000
Inkomster av lantbruksingenjörsförrättningar	»	150,000
Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt ...	»	500,000
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	»	250,000
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt ...	»	30,000
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	»	8,000,000
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	»	20,000,000
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	»	60,000
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	»	70,000
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen ...	»	30,000
Inkomster vid statens provningsanstalt	»	370,000
Fyr- och båkmedel	»	3,400,000
Lotspenningar	»	3,000,000
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	»	2,000,000
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	»	120,000
Bidrag till försäkringsinspektionen	»	145,000
Summa kronor		69,514,000.

3:o) **Bidrag från folkpensioneringsfonden.** Beträffande bidraget från folkpensioneringsfonden, vilket i statsverkspropositionen upptagits till 54 miljoner kronor, föreslås i propositionen nr 305, att angivna belopp i enlighet med en inom pensionsstyrelsen verkställd förnyad beräkning höjes med 2 miljoner kronor.

Riksdagen får anmäla, att i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under titeln bidrag från folkpensioneringsfonden i riksstaten för budgetåret 1939/40 upptagits såsom inkomst ett belopp av 56,000,000 kronor.

4:o) **Diverse inkomster.** I statsverkspropositionen har titeln diverse inkomster upptagits till 40,450,000 kronor, varav 8,000,000 kronor belöpa å »Övriga diverse inkomster». Under sistnämnda post skulle ingå — förutom såsom hittills fullföljdsavgifter, indragna sportler o. s. v. — även prästerskapets till statsverket indragna tionde, beräknat till 500,000 kronor, samt vissa från skatteutjämningsmedlens fond frigjorda medel, omkring 5 miljoner kronor. Riksdagen har ej funnit anledning till annan ändring i nämnda beräkning än att posten »övriga diverse inkomster», 8,000,000 kronor, ansetts böra höjas till 8,300,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att diverse inkomster i riksstaten för budgetåret 1939/40 upptagits sålunda:

Bötesmedel	kronor	2,700,000
Totalisatormedel	»	1,250,000
Inkomst av vadhållning vid idrottstävlingar	»	15,000,000
Lotterimedel	»	13,500,000
Övriga diverse inkomster	»	8,300,000
	Summa kronor	40,750,000.

I följd av vad sålunda beslutats äro de *egentliga statsinkomsterna* i riksstaten uppförda med ett belopp av 1,283,314,000 kronor.

Inkomster av statens kapitalfonder.

5:o) **Statens affärsverksfonder.** Beträffande inkomsterna av statens kapitalfonder, i vad angår statens affärsverksfonder, skall enligt riksdagens i särskild skrivelse anmälda beslut postverkets inkomst såsom bevillning upptagas till ett belopp av 16,000,000 kronor. Riksdagen har ansett överskottet å statens järnvägar böra upptagas till det i propositionen nr 305 angivna beloppet 40,000,000 kronor och inkomsterna från övriga affärsverk — på sätt i propositionen nr 305 förutsatts — i enlighet med statsverkspropositionens förslag. Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1939/40 under inkomst av statens kapitalfonder och rubriken statens affärsverksfonder uppfört följande inkomstitlar sålunda:

Postverket, <i>bevillning</i>	kronor	16,000,000
Telegrafverket	»	34,000,000
Statens järnvägar	»	40,000,000
Statens vattenfallsverk:		
Kraftverken	kronor	22,400,000
Kanalverken	»	350,000
Fastighetsförvaltningen	»	250,000
Domänverket	»	23,000,000
Statens reproduktionsanstalt	»	12,500,000
		45,000
	Summa kronor	125,545,000.

6:o) **Riksbanksfonden.** Beträffande vinsten för 1939 från riksbanken får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag under rubriken riksbanksfonden i riksstaten för budgetåret 1939/40 såsom vinst från riksbanken upptagit ett belopp av 500,000 kronor.

7:o) **Statens allmänna fastighetsfond.** Överskottet av statens allmänna fastighetsfond är i statsverkspropositionen beräknat till 8,826,000 kronor.

I den av riksdagen behandlade propositionen nr 153 har Kungl. Maj:t bland annat — med ändring av den i statsverkspropositionen gjorda inkomstberäkningen, i vad angår överskotten av fångvårdsstyrelsens och byggnadsstyrelsens delfonder av statens allmänna fastighetsfond — föreslagit riksdagen upptaga följande inkomstitlar sålunda:

Statens allmänna fastighetsfond:

1. Fångvårdsstyrelsens delfond	kronor	318,000
4. Byggnadsstyrelsens delfond	»	5,901,000;

Härigenom skulle överskottet — med iakttagande dessutom av en av riksdagen i samband med fastställandet av fastighetsfondens stat för nästa budgetår vidtagen höjning av överskottet å byggnadsstyrelsens delfond med ytterligare 40,000 kronor — ökas till 8,887,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att under rubriken statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1939/40 upptagits följande inkomstposter, nämligen

Fångvårdsstyrelsens delfond	kronor	318,000
Utrikesdepartementets »	»	254,000
Medicinalstyrelsens »	»	1,769,000
Byggnadsstyrelsens »	»	5,941,000
Uppsala universitets »	»	184,000
Lunds »	»	141,000
Karolinska sjukhusets »	»	280,000
	Summa kronor	8,887,000.

8:o) **Statens utlåningsfonder.** Såsom i propositionen nr 305 föreslagits bör under statens utlåningsfonder införas en rubrik för statens lånefond för den mindre skeppsfarten med ett formellt belopp av 100 kronor. Övriga här ifrågavarande inkomstitlar har riksdagen ansett bära uppföras i enlighet med statsverkspropositionen. Riksdagen får anmäla, att inkomsterna av statens kapitalfonder, vad angår överskott å statens utlåningsfonder, i riksstaten för budgetåret 1939/40 upptagits sålunda:

Statens bostadslånefond	kronor	500,000
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby.....	»	55,000
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	»	350,000
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadsliknande samhällen	»	400,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	»	350,000
Lånefonden för lantarbetarbostäder	»	5,000
Statens bosättningslånefond	»	280,000
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt en- skilda järnvägar	»	60,000
Vattenkraftslånefonden.....	»	175,000
Luftfartslånefonden.....	»	25,000
Statens lånefond för universitetsstudier	»	100
Studielånefonden.....	»	35,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston.....	»	100
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenneras	»	100
Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras.....	»	100
Statens kaninavelslånefond	»	100
Statens fjäderfållånefond	»	2,300
Gödselvårdslånefonden.....	»	40,000
Statens kalkbrukslånefond.....	»	1,800
Statens fruktodlingslånefond.....	»	100
Statens mejerilånefond.....	»	85,000
Jordbrukets maskinlånefond.....	»	20,000
Spannmålslagerhusfonden.....	»	85,000
Spannmålskreditfonden	»	100
Statens sekundärlånefond för jordbrukare.....	»	275,000
Statens slakterilånefond	»	7,000
Kraftledningslånefonden.....	»	175,000
Egnahemslånefonden.....	»	9,100,000
Jordförmedlingsfonden.....	»	7,500
Arrendeegnahemsfonden	»	165,000
Arrendelånefonden	»	100
Arbetarsmåbrukslånefonden	»	100
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsför- bättringslånefond.....	»	3,500

Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond.....	kronor	600
Statens avdikningslånefond.....	»	1,400,000
Täckdikningslånefonden.....	»	140,000
Allmänna nyodlingsfonden.....	»	4,000
Norrländska nyodlingsfonden.....	»	1,000
Fiskerilånefonden.....	»	110,000
Statens fiskredskapslånefond.....	»	100
Kommunskogslånefonden.....	»	1,000
Virkesmätningsslånefonden.....	»	100
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift.....	»	100
Hemslöjdslånefonden.....	»	1,700
Industrilånefonden.....	»	30,000
Statens hantverkslånefond.....	»	30,000
Rederilånefonden.....	»	15,000
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten.....	»	100
Statens sekundärlånefond för rederinäringen.....	»	23,400

Summa kronor 13,960,100.

9:o) **Fonden för låneunderstöd.** Fonden för låneunderstöd innefattar vissa av staten till enskilda järnvägar, olika privata institutioner m. fl. beviljade lån. Ränteinkomsterna härifrån har riksdagen ansett böra upptagas till det i statsverkspropositionen angivna beloppet, 1,065,000 kronor. Riksdagen får anmäla, att riksdagen under rubriken fonden för låneunderstöd i riksstaten för budgetåret 1939/40 såsom inkomst upptagit ett belopp av 1,065,000 kronor.

10:o) **Fonden för statens aktier.** I anslutning till vad som i statsrådsprotokollet (sid. 51 och 52) anförts vill riksdagen beträffande Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolets vinstmedel erinra, att ytterligare reserverande av vinstmedel för avskrivning av monopolrätten ej för närvarande synes påkallad samt att förty vinstmedlen torde kunna tagas i anspråk för budgetära ändamål, i den mån ej särskilda hänsyn påkalla ett annat förfaringssätt. I enlighet med Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen och propositionen nr 305 framställda förslag har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1939/40 under inkomster av statens kapitalfonder och rubriken fonden för statens aktier upptagit följande inkomstitlar sålunda:

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag.....	kronor	20,000,000
Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet.....	»	6,595,000
Aktiebolaget Jordbrukarbanken.....	»	500,000
Svenska penninglotteriet aktiebolag.....	»	4,000
Övriga aktiebolag.....	»	100

Summa kronor 27,099,100.

11:o) **Statens pensionsfonder.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1939/40 under inkomster av statens kapitalfonder och rubriken statens pensionsfonder upptagit följande inkomstitlar sålunda:

Civila tjänstepensionsfonden	kronor 1,100,000
Militära tjänstepensionsfonden	» 150,000
Allmänna familjepensionsfonden	» 3,200,000
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	» 20,000
	<hr/>
	Summa kronor 4,470,000.

12:o) **Övriga kapitalfonder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har i riksstaten för budgetåret 1939/40 under inkomster av övriga kapitalfonder upptagits ett belopp av 70,000 kronor.

Enligt riksdagens under punkterna 5—12 anmälda beslut hava *inkomsterna av statens kapitalfonder* i riksstaten uppförts med ett belopp av 181,596,200 kronor.

De egentliga statsinkomsterna hava enligt riksdagens under punkterna 1—4 anmälda beslut upptagits till 1,283,314,000 kronor. I enlighet härmed hava *inkomsterna å driftbudgeten* i riksstaten uppförts med ett sammanlagt belopp av 1,464,910,200 kronor.

II. Utgifter.

13:o) **Utgifter å driftbudgeten.** På grund av riksdagens redan fattade beslut hava utgifterna å driftbudgeten för budgetåret 1939/40 fastställts till följande belopp:

Egentliga statsutgifter:

I. Kungl. hov- och slottsstaterna	kronor 1,904,600
II. Justitiedepartementet	» 16,719,600
III. Utrikesdepartementet	» 8,006,600
IV. Försvarsdepartementet	» 319,662,100
V. Socialdepartementet	» 335,349,900
VI. Kommunikationsdepartementet	» 146,432,800
VII. Finansdepartementet	» 60,662,900
VIII. Ecklesiastikdepartementet	» 240,853,000
IX. Jordbruksdepartementet	» 108,012,000
X. Handelsdepartementet	» 39,285,300
XI. Pensionsväsendet	» 57,301,600
XII. Oförutsedda utgifter	» 1,000,000
XIII. Riksdagen och dess verk m.m.	» 5,277,500
	<hr/>
	kronor 1,340,467,900

Utgifter för statens kapitalfonder:

I. Luftfartsfonden	kronor	1,324,500	
II. Riksgäldsfonden	»	93,273,000	
III. Avskrivning av nya kapital- investeringar	»	28,080,700	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster	»	1,687,500	kronor 124,365,700
			Säger kronor 1,464,833,600

Då inkomsterna å driftbudgeten enligt riksdagens under punkterna 1:o) —12:o) anmälda beslut uppgå till 1,464,910,200 kronor, uppkommer alltså ett

Överskott att tillföras statens budgetutjämningsfond.. kronor 76,600
Summa kronor 1,464,910,200.

I förhållande till statsverkspropositionens beräkningar hava utgifterna å driftbudgeten höjts med netto — d. v. s. med tagen hänsyn också till vidtagna sänkningar — 101,728,300 kronor. Ökningen på riksdagens eget initiativ uppgår till cirka 1,600,000 kronor, varav omkring hälften eller 773,000 kronor utgör beräknade ökade utgifter för riksgäldsfonden. Sistnämnda höjning har föranletts av en reviderad beräkning av räntekostnaderna för statsskulden. Övriga utgiftshöjningar, vilka uppgå till i runt tal 100,000,000 kronor, hava föranletts av Kungl. Maj:ts i särskilda propositioner framställda förslag. Härav belöpa cirka 81,000,000 kronor på beslutade anslag å försvarets huvudtitel. Vidare märkas ökningar för skolväsendet med cirka 3,000,000 kronor och på jordbrukets huvudtitel med cirka 9,000,000 kronor, varav dock 8,000,000 kronor motsvaras av höjd margarinaccis.

Budgetutjämningsfonden, som vid ingången av budgetåret 1939/40 instundande 1 juli beräknas uppgå till i runt tal 150,000,000 kronor, beräknas ej bliva påverkad genom nu förevarande statsreglering för budgetåret 1939/40.

Kapitalbudgeten.

14:o) **Inkomster å kapitalbudgeten.** I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen under rubrik »Kapitalbudgeten. Inkomster» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen att upptaga inkomsterna å kapitalbudgeten i riksdagen för budgetåret 1939/40 sålunda:

Kapitalmedel

kronor 278,894,200.

På grund av riksdagens redan fattade beslut hava utgifterna å kapitalbudgeten för nästa budgetår fastställts till 296,212,300 kronor. Under erinran härom får riksdagen anmäla, att riksdagen i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag upptagit inkomsterna å kapitalbudgeten i riksstaten för budgetåret 1939/40 sålunda:

Kapitalmedel kronor 296,212,300.

15:o) **Kapitalinvestering.** Såsom riksdagen under nästföregående punkt omnämnt hava utgifterna å kapitalbudgeten i riksstaten för budgetåret 1939/40 enligt riksdagens redan fattade beslut uppförts med ett sammanlagt belopp av 296,212,300 kronor. Detta belopp fördelar sig på olika utgiftsrubriker på följande sätt:

Kapitalinvestering:

I. Statens affärsverksfonder	kronor 110,165,100
II. Luftfartsfonden	» 1,525,000
III. Statens allmänna fastighetsfond	» 29,111,500
IV. Statens utlåningsfonder	» 21,573,000
V. Fonden för låneunderstöd	» 6,896,000
VI. Fonden för statens aktier.....	» 4,976,100
VII. Fonden för förlag till statsverket	» 121,965,600

Summa kronor 296,212,300.

Beträffande redovisningen av vissa utgifter, som i verkligheten avse samma ändamål, men för vilka utgifters bestridande skilda anslag uppförts å riksstaten, har hinder ansetts ej böra möta för Kungl. Maj:t så förfara, som om anslagen upptagits under en och samma rubrik.

I förhållande till statsverkspropositionens beräkningar hava utgifterna å kapitalbudgeten höjts med netto 17,318,100 kronor i allt väsentligt på grund av Kungl. Maj:ts i särskilda propositioner framställda förslag. Nettohöjningen på grund av förändringar på riksdagens eget initiativ begränsar sig till 626,400 kronor, varav 540,000 kronor för byggnadsarbeten vid Uppsala universitet (vilket anslag överflyttats från förslaget om beredskapsstat). Av större anslag, tillkomna enligt särskilda propositioner, märkas 3,000,000 kronor för bränslecisterner vid statens järnvägar, 3,500,000 kronor till ytterligare omkostnader för statlig lagerhållning samt 4,976,100 kronor för aktieteckning i Aktiebolaget Jordbrukarbanken.

Stockholm den 16 juni 1939.

Med undersåtlig vördnad.